

C-270/10. sz. ügy

Lotta Gistö

(a Korkein hallinto-oikeus [Finnország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzékönyv – A 14. cikk első bekezdése – Az Unió tisztviselőjének házastársa adóilletőségének meghatározása – Olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a három évig külföldön lakó érdekelt többé nem tekinthető ezen ország lakójának, így többé nem terheli korlátlan adókötelezettség”

Az ítélet összefoglalása

Az Európai Közösségek kiváltságai és mentességei – A Közösségek tisztviselői és alkalmazottai – Az uniós tisztviselő önálló kereső tevékenységet nem végző házastársának adóilletősége

(Az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzékönyv, 14. cikk, első bekezdés)

Az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzékönyv 14. cikkének első bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan személyt, aki abból a tagállamból, ahol a házastársa Uniónál való szolgálatba lépése előtt az adóilletősége volt, kizárólag azért helyezte át lakóhelyét valamely más tagállam területére, mert házastársa az Unió szolgálatába lépett, úgy kell tekinteni, mint aki megtartotta adóilletőségét az előbbi tagállamban, ha saját maga nem végez önálló kereső tevékenységet.

(vö. 22. pont és rendelkezés rész)

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2011. július 28.(*)

„Az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzékönyv – A 14. cikk első bekezdése – Az Unió tisztviselőjének házastársa adóilletőségének meghatározása – Olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a három évig külföldön lakó érdekelt többé nem tekinthető ezen ország lakójának, így többé nem terheli korlátlan adókötelezettség”

A C-270/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Korkein hallinto-oikeus (Finnország) a Bírósághoz 2010. május 31-én érkezett, 2010. május 27-i határozatával terjesztett elő a

Lotta Gistö

által indított eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. J. Kasel tanácselnök (előadó), A. Borg Barthet és M. Ilešić bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a finn kormány képviselőjében J. Heliskoski, meghatalmazotti minőségben,
- az észt kormány képviselőjében M. Linntam, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében I. Koskinen, D. Martin és M. I. Martínez del Peral, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a kezdetben az Európai Közösségek egységes Tanácsának és egységes Bizottságának létrehozásáról szóló, 1965. április 8-án aláírt szerződéshez (HL 1967., 152., 13. o.), majd az Amszterdami Szerződés alapján az EK-Szerződéshez csatolt, az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv (a továbbiakban: jegyzőkönyv) 14. cikke első bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelem előterjesztésére a L. Gistö által indított eljárásban került sor, amely annak eldöntésére irányult, hogy a 2007-es adóévben a korlátlan vagy csupán korlátozott adókötelezettség terheli a finn jövedelemadó vonatkozásában.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A jegyzőkönyv 13. cikke a következőképpen rendelkezett:

„A Közösségek tisztviselői és egyéb alkalmazottai a Közösségek által számukra fizetett illetmények, bérek és járandóságok után kötelesek adót fizetni a Közösségek javára a Tanács által a Bizottság javaslata alapján meghatározott feltételeknek és eljárásnak megfelelően.

A Közösségek által számukra kifizetett illetmények, bérek és járandóságok tekintetében nemzeti adókötelezettség alól mentességet élveznek.”

4 A jegyz?könyv 14. cikkének els? bekezdése kimondta:

„A jövedelemadó, a vagyonadó és az örökösödési adó alkalmazásakor, valamint a Községek tagállamai között a kett?s adóztatás elkerülésére vonatkozóan kötött egyezmények alkalmazásakor a Községek azon tisztvisel?it és egyéb alkalmazottait, akik – kizárólag a Község szolgálatában végzett feladataik ellátása miatt – a Község szolgálatába történ? belépéskor az adózás szempontjából lakóhelyük szerinti országon kívüli tagállam területére helyezik át tartózkodási helyüket, mind a tényleges tartózkodási helyük szerinti országban, mind az adózás szempontjából lakóhelyük szerinti országban úgy kezelik, mintha ez utóbbi országban tartanák fent lakóhelyüket, amennyiben ez az ország tagja a Községeknek. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell a házastársakra is, amennyiben ez utóbbiak nem végeznek önálló keres? tevékenységet, illetve az e cikkben említett személyek által eltartott és az ? gondozásuk alatt álló gyermekekre is.”

A nemzeti jog

5 Az 1992. december 30?i Tuloverolaki (a jövedelemadóról szóló törvény, 1992/1535) 9. cikkének (1) bekezdése el?írja:

„Az adó alanya:

1. valamennyi Finnországban vagy külföldön szerzett jövedelem vonatkozásában az a természetes vagy jogi személy, polgári jogi társaság vagy hagyaték, aki vagy amely az adóév folyamán Finnországban lakott, rendelkezett székhellyel vagy nyílt meg (korlátlan adókötelezettség);
2. a belföldön szerzett jövedelem vonatkozásában minden természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az adóév folyamán nem rendelkezett finnországi lakóhellyel, illetve székhellyel (korlátozott adókötelezettség).”

6 Ugyanezen törvény 11. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Finnországi illet?ség?nek kell tekinteni azt a személyt, akinek tényleges lakóhelye belföldön található, vagy hat hónapnál tovább tartózkodik belföldön megszakítás nélkül, minek során az ideiglenes távollét a tartózkodás folyamatosságát nem érinti. Valamely finn állampolgárt azonban az azon év végét?l számított harmadik év lejártáig, amelyben az országot elhagyta, akkor is finnországi illet?ség?nek kell tekinteni, ha belföldön legfeljebb hat hónapig tartózkodik megszakítás nélkül, és nem igazolja, hogy az adóévben nem f?zte szoros kötelék Finnországhoz. Ellenkez? bizonyíték hiányában a finn állampolgárt az említett id?szak lejárta után nem finnországi illet?ség? személyként kell kezelni.”

Az alapeljárás és az el?zetes döntéshozatalra el?terjesztett kérdések

7 A finn állampolgárságú L. Gistö és családja 2003 tavaszán költözött Luxemburgba, mivel férjét az Európai Parlament fordítóként alkalmazta. Azóta a Gistö házaspár lakóhelye Luxemburgban található.

8 2007?ben L. Gistö a Turkuban (Finnország) betöltött óvón?i munkaviszonya keretében gyermeknevelési szabadságát töltötte, és nem végzett önálló keres? tevékenységet Luxemburgban. L. Gistö Finnországban rendelkezik bizonyos ingóságokkal, és több, befektetési céllal vásárolt ingatlan tulajdonosa, melyeket bérbe ad.

9 Annak érdekében, hogy megtudja: a 2007?es adóévben még mindig korlátlanul

adóköteles?e Finnországban, L. Gistö a Keskusverolautakuntához (központi adóügyi bizottság) fordult, amely az adózó kérésére adóügyekben kötelező jellegű elzáró döntés meghozatalára jogosult adóügyi szerv. Az L. Gistö kérésére meghozott elzáró döntésében az említett bizottság megállapította, hogy a jegyzőkönyv 14. cikke értelmében L. Gistö továbbra is finn adóilletőség, ennél fogva a jövedelemadó tekintetében korlátlan adókötelezettség terheli, mivel nem végzett önálló kereső tevékenységet Luxemburgban.

10 L. Gistö e határozat ellen fellebbezést nyújtott be a Korkein hallinto-oikeushoz.

11 E bíróság rámutatott, hogy a jegyzőkönyvnek megfelelő megoldás az érdekeltet Luxemburgban való letelepedése miatt kedvezőtlenebb adózási helyzetbe hozná, mivel Finnországban még mindig korlátlan adókötelezettség terhelne, míg a nemzeti szabályozás értelmében a 2007-es adóévtől adókötelezettsége korlátozott volna.

12 Ilyen körülmények között a Korkein hallinto-oikeus felfüggesztette az eljárást, és elzáró döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„[Lotta] Gistö ügyében úgy kell-e értelmezni a [...] jegyzőkönyv 14. cikkét, hogy az adóilletőséget megalapozó lakóhelye 2007-ben a jegyzőkönyv rendelkezései értelmében továbbra is Finnországban volt, vagy azt úgy kell értelmezni, hogy végeredményben mégiscsak a tagállam nemzeti jogszabályai relevánsak az e tagállambeli – a jelen esetben tehát a finnországi – korlátlan adókötelezettség kérdése szempontjából?”

Az elzáró döntéshozatalra elterjesztett kérdésről

13 A kérdést elterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a jegyzőkönyv 14. cikkének első bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan személyt, aki abból a tagállamból, ahol a házastársa Uniónál való szolgálatba lépése előtt az adóilletősége volt, kizárólag azért helyezte át lakóhelyét valamely más tagállam területére, mert házastársa az Európai Unió szolgálatába lépett, úgy kell tekinteni, mint aki megtartotta adóilletőségét az előbbi tagállamban, ha saját maga nem végez önálló kereső tevékenységet.

14 E kérdés megválaszolásához rá kell mutatni, hogy a jegyzőkönyv 13. és 14. cikke az adóügyi joghatóság megosztásáról rendelkezik az Unió és azon tagállam között, ahol a tisztviselőnek vagy egyéb alkalmazottnak az Uniónál való szolgálatba lépése előtt az adóilletősége volt (lásd a C-263/91. sz. Kristoffersen-ügyben 1993. május 25-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-2755. o.] 9. pontját és a C-88/92. sz. X-ügyben 1993. július 17-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-3315. o.] 11. pontját).

15 A jegyzőkönyv 13. cikke értelmében az Unió tisztviselői és egyéb alkalmazottai az Unió által számukra fizetett illetmények, bérek és járandóságok után kötelesek adót fizetni az Unió javára, mivel ezen illetmények, bérek és járandóságok mentesek a tagállami adó alól (lásd a fent hivatkozott Kristoffersen-ügyben hozott ítélet 10. pontját).

16 A jegyzőkönyv 14. cikkének első bekezdése értelmében – többek között a jövedelemadó alkalmazásakor – az Unió azon tisztviselőit és egyéb alkalmazottait, akik – kizárólag az Unió szolgálatában végzett feladataik ellátása miatt – az Unió szolgálatába történő belépéskor az adózás szempontjából lakóhelyük szerinti országon kívüli tagállam területére helyezik át tartózkodási helyüket, mind a tényleges tartózkodási helyük szerinti országban, mind az adóilletésségük szerinti országban úgy kell kezelni, mintha ez utóbbi országban tartanák fent lakóhelyüket, amennyiben ez az ország tagja az Uniónak (lásd a fent hivatkozott Kristoffersen-ügyben hozott ítélet 11. pontját és a fent hivatkozott X-ügyben hozott ítélet 9. pontját).

17 Ebből következik, hogy az említett 14. cikk első bekezdésének alkalmazásakor a származási tagállam, amelyben a tisztviselő vagy egyéb alkalmazott adóilletéssége fennmarad, főszabály szerint jogosult marad az Unió által fizetett illetmények, bérek és járandóságok kivételével e személyek minden jövedelmének megadóztatására, és azt jövedelemadó alá vonni még akkor is, ha e személyek tényleges lakóhelye nem a származási tagállamban található (lásd ebben az értelemben a C-209/01. sz., Schilling és Fleck/Schilling ügyben 2003. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13389. o.] 31. pontját). A jövedelemadónak a jegyzőkönyv 14. cikke első bekezdése értelmében vett fogalmát az alkalmazandó nemzeti jog szempontjai szerint kell meghatározni (lásd a fent hivatkozott Kristoffersen-ügyben hozott ítélet 12. pontját).

18 Emellett az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a joghatóságnak a jegyzőkönyv 14. cikkében meghatározott megosztását veszélyeztetné, ha a tisztviselő vagy egyéb alkalmazott szabadon választhatná meg adóilletésségét (lásd a fent hivatkozott X-ügyben hozott ítélet 12. pontját).

19 Mivel a jegyzőkönyv 14. cikke első bekezdésének második mondata értelmében az említett jegyzőkönyv adóügyi rendelkezéseit alkalmazni kell az Unió tisztviselőjének vagy egyéb alkalmazottjának házastársára is, amennyiben ez utóbbi nem végez önálló kereső tevékenységet, az említett házastárs adóilletésségének meghatározása sem függhet az érdekelt döntésétől.

20 Ebből következik, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben amennyiben az érdekelt nem végez önálló kereső tevékenységet, az Unió által fizetett illetmények, bérek és járandóságok kivételével minden jövedelmének megadóztatására továbbra is azon tagállam rendelkezik joghatósággal, ahol ezen érdekelt adóilletéssége volt, mielőtt házastársa az Unió szolgálatába lépett volna.

21 A fenti értelmezés nem mond ellent az egyenlő bánásmód elvének, mivel az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy adózási szempontból az Unió tisztviselői és egyéb alkalmazottai, valamint ezek házastársai – feltéve, hogy ez utóbbi nem végez önálló kereső tevékenységet azon tagállamban, amelyben a tisztviselő vagy egyéb alkalmazott az Unió szolgálatában feladatát végzi – nem tekinthetők úgy, mint akik a származási tagállamukból eltérő tagállamban letelepedő migráns munkavállalókkal azonos helyzetben volnának (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Schilling és Fleck/Schilling ügyben hozott ítélet 29. pontját).

22 A fenti megfontolásokra tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a jegyzőkönyv 14. cikkének első bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan személy, aki abból a tagállamból, ahol a házastársa Uniónál való szolgálatba lépése előtt az adóilletéssége volt, kizárólag azért helyezte át lakóhelyét valamely más tagállam területére, mert házastársa az Európai Unió szolgálatába lépett, megtartotta adóilletésségét az előbbi tagállamban, ha saját maga nem végez önálló kereső tevékenységet.

A költségekről

23 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Közöségek egységes Tanácsának és egységes Bizottságának létrehozásáról szóló, 1965. április 8-án aláírt szerződéshez, majd az Amszterdami Szerződés alapján az EK-Szerződéshez csatolt, az Európai Közöségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 14. cikkének első bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan személyt, aki abból a tagállamból, ahol a házastársa Uniónál való szolgálatba lépése előtt az adóilletéke volt, kizárólag azért helyezte át lakóhelyét valamely más tagállam területére, mert házastársa az Európai Unió szolgálatába lépett, úgy kell tekinteni, mint aki megtartotta adóilletékét az előbbi tagállamban, ha saját maga nem végez önálló keresőtevékenységet.

Aláírások

* Az eljárás nyelve: finn.